

Latweefchu Uwise.

Nr. 8.

Zettortdeenâ 19. Webruar.

1853.

Drukkehts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No Nihgas.

Jubs, zeenigs kungs, manni speeschat, lai no Nihgas jums rakstu. Nu, no Nihgas rakstihit irr deewsgan weegla leeta, bet par Nihgu rakstihit, tur galwas grohsfchanas deewsgan. So fo gan rakstifchu par to mahti — labbi wez zu — kas sawu leelu behrnu pulku peetizzina schim brihscham ar lehtu maifi — lai nu klingeret irr masas un sprantschu maife masa — bet ar zittahm ehdamahm leetahm dahrgahm, un tohs peetizzina gan schâ gan tâ; jo zittus barro tâ, ka ais taufuma woi puschu plihst, un zitteem tik mas ween atmiett, ka irr baddu kahseji. No rakstifschu par to pilssiehtu, fur turrigi un baggati laudis ikneddelas us ballem danzo un peehdahs ar wiffadeem gahrumeem un saldumeem, isgehrbti un gresnoti dahrgaki, ne kâ baggats wihes ewangeliumâ, kamehr tuhstoscheem: tas lezzams, tas deijams un naw ne pee rohkas, ne pee muttes. No rakstifschu par to pilssiehtu, fur — gohds Deewam un gohds zilwekeem — laudim irr dewiga rohka, kas zil ween spehdama luhko peepildiht braktu un mahsu truhkumu, bet fur tik dauds pildami, ka drihsak pildiht zauru maifu, ne kâ winnus. No rakstifschu par to, ka gandrifs ikwaffaru — arri paschas swehtdeenas waffarâ — laudis sanahk kummedijas nammâ isstattitees, ka weens zilweks tupp us buddeles, kas us galdu likta stahwus, un kam ohtra wehl likta wirsâ, un tupp tik drohschs, kâ gailis laktâ; ka ohtrâ kuhlianus mett — lihds 40 — weenâ gabbalâ, bet ne us grihda, nê, gaisâ; ka treschais augschpehdu gulledams un kahjas issteeypis gaisâ us pehdahm leef stahweht diwus puienus, fo gaisâ dsenn kâ balles; ka zettortais

staiga us lohdes, kas streen gan us augschu gan us leiju; ka peektais no kungeem un gaspaschahm isluhdsahs raibas sifschu nehsohkus un baltus nahtnu, tohs, wisseem redsoht schkehrfu pahrgreesch widdû puschu, tohs eebahsch sawadâ biffert un tuhlin attal iswelf ahra, bet fahschuhkus baltus ar raibeem, un tad, faburfejis rohka, tohs atdohd us weetas dsihwus, wesselus. No rakstifschu par to, ka kohlera sehrga atwilkusees, un ka ar to laudis beeft gan neapmirst, bet mirst tik labbi; un ka laudis spreesch, schi rohkas meita nahwei palikschohht zauru, augoschu gaddu klandinadama gan pee baggatu, gan pee nabbagu lauschu durwin. Ohtra rohkas meita, — jo leelai mahtei dauds to meitu — scharlaks, dauds mihtus behrnius aptauj, lai dakteri woi pa buddelem dohd sahles, woi pa lahstehm, kam no sahlem labprakt ne smakkas naw. Rakstifschu labbaki par to preeku, fo Deews wehlejis dauds zitteem wezzakeem ar to, ka teem palihdsejis sawus behrnus us Deewa zetteem west, jo isgahjuschâ neddelâ behrnus pee mahzitajeem sawedde mahzibâ deewsgan leelu pulzinu, tâ, ka Deews flawejams un teizams par to ka, sawu draudsi arween wehl kohpy un ganna us tahm salainahm gannibahm. Un luhdsams Deews, lai noteek tâ, kâ weens mahzitajs sawâ spreddiki par lekzioni treschâ swehtdeenâ pehz swaigsnes deenas sazzija: lai wezzaki un behrni ne leekahs paschi gudri effoschi, bet lai kahro To, kas mums darrihts par gudribu, prohti Kristu; lai kahro turretees pa gohdam neween preeksch zilwekeem, bet wiffwairak preeksch Deewa; lai kahro to meeru, kas augstaks ne ka wiffa sapraschana un fo mums dohd

tas meera leelstungs Jesus Kristus, un tà lai dabbu bandiht swehtu preeku par to, ka Kristus wahrds baggatigi miht muhsu starpà; ka Deewa wahrdi muhs flaidri mahza pa gohdam tur-retees preeksch Deewa un zilwekeem un ka teem, kas Deewa meeru kahro un pehz ta dsennahs, tas pats baggatigi tohy dohts no Ta, kas irr muhsu meers. — Baldeews Deewam! Nihgà netruhst mahzitaju, kam Deews demig mehli un padohmu, kas to wahrdu pareisi isdalla un scheem arri ne truhst klausitaju. Bet irr Nihgà deewsgan arri tahdu zilweku, kam tas wahrds no ta krusa irr peedaufschana, kà Juhdeem, un gekkiba, kà paganeem, un kam aufis neef pehz tahs mahzibas, kas usleeli pascha zilweka gudribu un taisnibu, un gribb, lai teem fluddina meeru, kur tomehr meera naw un muhscham newarr buht. Woi teem kahds to fluddina, to labpracht ne mahku fazzihht, bet to mahku fazzihht gan: juhs manni wairs ne speediseet lai jums rakstu, jo, jo wairak tahdu rakstu, jo masaf jums buhs lassitaju, *) un taf par lassitajeem lai Deews jums dohd wiffus, kam ween Latweeschu mehle, to no wiffas firds jumsu wehle juhs amata-brablis

B...t.

Nihgà 28tà Janwar d.

No Birschnuifchos.

Nu meh's, paldees Deewam, effam sagadijuschi labbu seemas-zekku, un laudis muddigi irr pee malku, balku un ohsolu weschanas; weenà deenà tee iswedde 200 ohsolus us Daugawu, no kurrenes tohs pawassarà us Nihgu un us Behterburgu laidihs. Nu jau 4tà seemà pee mums ohsolus zehrt preeksch kerra-kuggeem, bet taggad arri wiffi geldigi kohli muhsu Krohna meschà islassiti.

No Ischeles.

Daugawas leddus scho seem' pee mums kahdas 5 reises irr apstahjees un safallis un atkal atkuffis un us leiju aisslihdjeis, augsch-puffs Nihgas breefmigi sadambedamees. Kad nu pehz

*) Metizsam! Jo tà rakstiseet, zeem. mahz., jo buhs lassitaju, jo stonigi pateitfim.

digi leddus ar warren leelu uhdeni irr sagahjis un ar to plittfallu labbi zeeti safallis, tad ne funnam, kà mums Daugmalleescheem pawassarà klahsees, un luhdsam Awischu lassitajus, lai jell par mums Deewa preekschà peeminn, ka tas mihtais debbesu-Dehws gribbetu glahbt no uhdens-breesmahm ir muhsu dschwibas, ir muhsu mahjas un laukus.

Br—n.

No Leepajas pusses.

Gan agri scho pagahjuschu ruddeni dabbum jam sawus lohpus stalli list; un warr buht, ka pawassara nahks ilgi gaidama. Tad gan dascham warr ruhpes zeltees, woi tikschoht ar lohpu ehdamo. Tapehz dohmu scho padohmu: Ja gribbi ilgi ar ehdamo tikt, tad greef jeb kurren zil ko garru seenu, abholinus, wikkischus, sirnajas — afschelös. Turru afschelu maschini, un warru apleezinaht, ka, ja ne wairak, drohschi trescha dakka ehdamo peetaupahs. Tee afscheli tohy sirgeem fillè behrti preekschà; bet sinams sawsà fillè; tapehz schi arridsan no dehelem fasittama, un sirgi jadsirdina no ihpascha trauka. Ar afscheleem barrojoht neweens schapinsch ne eet pohstà; lohpyeis winnus grabbj kohzi (kurwi), un arween pa bischitim bere fillè. Resfajoht ne kas ne isbarsahs; un sirgs neka pa kahjahm ne well, ne warredams tohs labbumus ween ismekleht, un ne dabudams ehdamo appuschloht. — Zitteem lohpeem gan ne esmu wehl raudsijis afschelus doht; bet jau buhs tapat. — Sazzisi: Bet kas dohs maschini? — Nu, lai wianna arri malka pee 50 rubbuteem, ne dsirdeti brhnumi ne buhtu, kad 4 woi peezi saimneeki, kohpà zeemini buhdami, salikkuschees sewim maschini nopirktu. Bet warr arri ar afschelu lahdi tikt, un ka newaid dahrga; un kad Bahzjemmè dauds weetàs arraji ar lahdi ween wiffu sawu lohpu ehdamo sagreesch, tad muhsu arraji to gan arri espehtu. Truhkums pee lohpu barribas irr jo geuht panessams, ne truhkums pee maifes.

Dhts padohms irr schis: Ja taws lohpu ehdamais zifko wainigs, woi ar glihwu un mah-

In uhdeni apschauts, woi par dauds tillajis, woi pawissam bes tillaschanas sawahfts (fanemts), woi kaudse eepuis, jeb ja wissai dauds truschu un pupalkschnu klah, tad luhdsams ne scheshlo saweem lohpeem pee ehdama druszinu fahls peemaisiht klah, trihs woi tschetras reises neddelâ, un katru reisi us kahdeem 5 sirgeem, jeb us 7 gohwim, jeb us 30 awim weenu mahrzinu. Schi fahls lohpeem eelschas stiprina, un palihds dauds ta ehdama flitumu pahrzeest. Mums Letjneekeem isgahjuschu gaddu ar seena wahlschamu gan daschadi klahjees. Pai arri no pat Leeldeenas swehtkeem gandrihs lihds Mitkeleem nezik leetus ne effam redsejuschi, tatschu muhsu efera plawahm no pawaffaras zaur wehju daudsfreis pluhdas usgahja, un atkal ruddeni gan leetus mums dauds kaudses pohpës maitaja, gan leddus daschu kaudsi apgahse, uu dabujam sawu seenu par ohtru reisi no uhdena sweijoh. Jaw dšird, ka zittam fainneekam siri fahf streipuloht.

Wohl peeminneschu: Gsmu saweem lohpeem to saischu weeta dselscha kehdes gahdajis. Ar wissu tulli un pat rweeschamu no Klaipehdas tahs wairaf ne maksä ka 32 kapeikus gabbalâ; un tomehr irr papilngam garras un tik stipras, ka winnas pahrdesmit gaddu un wairaf warr peetik. Tad jau gan raffees gallâ lehtakas bijuschas, ne pakkulu saites, kas katru gaddu jaunäs pehrkamas. — e.

Rihmetajam

Itâ Nummeri no Latweeschu Awisshem.

Ja gribbeet Juhs to mahzitees,
Zums mahzilba fcheit isteitfees:

Ko rihmejuschi, neder neeku

Neds mahzibinat, neds par preeku;

Nei dseesma tas, nei sohbuwahrds,

Kas daschahrt arri warr buht gahrds,

Kad nepeefohbe muhs pahrlieku.

Wohl ja-eet jums pee Meistera;

Tas mahzihs juhs, kas jamanna

Un jasinn tam, kam patihf rihmeht

Un freetnds wahrdds dohmas schmeht,

Ja gribbeet dseesmu noskandeh,

Ko meisteri warr isflaweht,

Tad newajaga klaidas lihmeht.

Zums wahrbi rihb ka falausti
Par bruggi draggahs wahgischu,
Kur triht teem weegli lassihf kantees,
Ka kamanahm par leddu schautees.

Kur nahktohs, fatou gudribu
Mums rahdiht ka pateefigu,
Kur nedrihtst Deewam pretti kantees.

Kas teiz: „Zaur darbeem neezigeem

No zilwezineem flaweteem

Tu fatou laimas lihflu metti

Un mantoji, to manto retti,

Bet ne zaur Schehlastibu ween

Muhs pestidamu nakt' un deen';

Kas to teiz, Deewam kaujahs pretti.

m. K. Hgnbrgr.

Leez labbi wehrâ!!

Saulc, kab ta nolaischahs,

Ahhtâ atkal parahbahs

Akspihdam.

Muddens gan nu lappas kaifa

Pawaffars tahs jaumas kaifa

Salkodam.

Bet kad zilweks nahwe smekahs,

Nebba tas no semmes zekahs

Atkal riht? —

Tapehz kohpjeet dschwibu,

Pehz par wehlu scheshlotu,

Kad ta triht.

Uppes fraume streen un atpakkaf ne bohbahs,
Tapat tawi wahrbi mutte wairs ne rohbahs,
Tapehz nostwerr wahrdu, eekam runnaht fahfti,
Tad tu behdas — klausf man — tik driht ne nahfti!

Slohpals mantas krahjahs gan,

Bet woi geldehs? — fakkait man?

Ahtri warr buht nahwe fants,

Woi tew nauda lihdsâ brants?

Kas pagahjuschas leetas apluhfo,

Tahs taggadejas ihsti wehrâ nemm,

Un nahkamas ar prahtu istulfo,

Tahds gudrs wihrs ne katrä beenâ dsemn.

E. J. Schönberg.

Latweeschu mihfä.

Balti ahriini (lauzini), melni jehriini, gudram gan
nimani isganniht.

Tahs mihfäas usminneschana no Nr. 5 irr: pauts-

Sluddinaschana.

12 Werstes no Bauflas pee Krohna-muischas Zer-
raugstas röhbescheem irr ta muischa Grenztahle, kas
fawas semneetu mahjas us renti jeb nohmu isdohd. It-
katrahm mahjahm irr labba rudsu un tweetahm arri kwee-
schu (puhru) semme, labbi gannekti, papillam feena un
zit waijaga dabbujama malka un balki no muischas me-

schu. Par ikkatru puhra-tweetu sehjuma jamakfa 6 rub-
buki nohmas jeb arrentes nauda. Ja tahds tahdas no
schihm mahjahm us gabdeem gribb nemt, tad lai peetei-
zahs pee Grenztahles muischas-waldischana, woi arri
Nihgâ pee Barohna Gahna Widsemmes Guberne-
ments-waldischana.

Grenztahles muischas-waldischana.

S i n n a.

Ar parleetu leeleem darbeem nopuhlejees, paliktu flims un 3 nebbekas ne warreju mihtas Awises apgahdaht. Ta-
deht, zeen. lassitaji, ne dufnosheet, ta ar muhsu lappinahm schâ ta gahjis. Beedohdeet, 1) ta til daubf to wahrdu nepa-
reisi litti, 2) ta tas stahstis: „Deewo ne leetahs apfmeeetes“ eefsch Nr. 5 un Nr. 7 diwahrtigi un diwjadi irr isstah-
stihstis, 3) ta ta dfeesma: „trihš draugi“, kas ne buht ne bij eelektama eefsch Nr. 7, tomehr eelitta; jo mehš Luttera lau-
dis pateesi ne tizzam, „ka tee labbi darbini mums ispelu to apschelsofchanu,“ bet tizzam, ta tikkai zaur ta Deewa dehla
nopelnu un schelastibu preefsch ta fohdibas krehla pastahwesim un ta tikkai Jesus Kristus tas ihstenaids draugs, kas
fawus tizzigis ne atstahj. Tê jums irr tahda dfeesmina par atbilbi us to. 4) Ne launojeetes, ta tahs Awischu
lappinas wehl ne noet pee jums pehz kahrtas, un ta tee Nr. 1 un 2 wehl naw pee teem nonahkufchi, kas pehz
jauna gadda wehl irr Awises apstellejufchi. Pazeescheetes wehl tahdas 3 nebbekas, tad ta maschine, to tee
drucketaji gaida, buhs atnahkufe no Wahzsemmes, un tad tohs pirmus Nummerus no jauna warrehs druckeht, jo tee
paiviffam jaw irr ispirkti. Tizzam ta tad arri bes tahdas fajufschanas jums warresim tahs Awischu lappinas ifned-
bekas nosuhtih. Stad „ehds behrninsch peedsimmis, tad jauncem wezzakajeem irr galwas grohstichanas beesgan, ka-
mehr wiffus kuhmus un krusstehmus faluhds un pameelo, un pirms behrninsch ismahzahs itt drohschi un tezzaus us
fawahm paschahm kahjahm staigaht; tas straipele un patriht labba laiziku.

Simts reises pateiziba teem gohda wihtreem, kas steigfchees muhsu Magasihnes apzirnes fawus baggatus grau-
dus eebeht. Pateizam jums zeen. mahz. B... t no R. (W.) Tâ buhs parleetu labbi; lai Deewo juhfu mihtu
spalwinu baggati swehti. Tâpat jums z. R. mahz. B... e (R.) Tâ tas derr Latweefcheem. Ja jums ne ap-
niktu to stunstigu leetu til smalki isahrbiht, ta zihruku fuhdus, tad labbi gan buhtu Latweefcheem to eemah-
ziht. — Pateizam jums z. B. mahz. B... l (R); juhfu dahwanas teizamas. Nedfesim woi juhfu staidra aprakfi-
schana laudim tad ne patiks. — Pateizam z. R. m. W... r (R) no firds, tâpat ir jums z. z. m. B... n (W)
un j. z. B. pr. L... g (R) par to stahstu; jums D. z. m. B... l (R), jums L. z. m. S... s (R), jums z. E.
m. S... n (R), z. A. m. R... r (W), jums no firds pateizam z. S. m. S... l (W.) Ir jums pateizibu z. S.
m. B... n (W). Wehl esmu wahjiba un ne spehju daubf to lassihf neds ratsiht, tadeht nesinnu jums teitt ta buhs.
Ne tizzu woi mums to leetu nowehlehs druckeht. — Ir juhfu dahwanas atnahkufschas mihtu stohlmeisleri: S... g no
G., R... n no L. un E. W... g no S. Pateizam ir jums.

Weidsoht wehl isfluddinajam, ta wiffadas sluddinaschanas, kaut tahdas buhdamas, muhsu Awises irr eelektamas,
un ta ikkatro, kas wehl no jauna gribb muhsu Awises dabbuht, tahs warrehs dabbuht, ja steigfchees pee-
teittees. Litfim wehl pahri simtu wairak druckeht, ne ta taggad apstelletas. S — 3

Rabbibas un prezzu tirgus Nihgâ tai 12. Webruar 1853 gaddâ.

Makfaja par:

	R.	Œ.
1 puhru rudsu	1	80
1 „ kweefschu	2	75
1 „ meefschu	1	70
1 „ ausa	1	—
1 „ kweefschu-miltu	2	80
1 „ meefschu-putaimu	2	30
1 „ bihdeletu rudsumiltu	1	90
1 „ sirau	2	20
1 „ linnusehtlas	5	50

Makfaja par:

	R.	Œ.
1 pohdu linnu	2	—
1 „ fweesta	2	90
1 „ zuhtu-galkas	1	40
1 „ dselses.	—	75
1 „ tabaka	1	—
1 muzzu filku	9	25
1 „ farkanas fahls	6	44
1 „ baltas rupjas fahls	4	80
1 „ „ smalkas	4	40

Drühw drückeht.

No juhrmallas-gubernements angstas waldischanas puffed: Collegienrath b. Braunschweig, Jenfor.

No. 45.

Tas zeetumneefs, kas atgreesees.

Woi tu jatw kahdureis zeetuma-nammu effi redsejis? — ne tik ta no ahrpuffes, prohti tohs stiprus muheus, tohs lohgu ar trallineem, tahs aischautas durwis: — bet woi tu effi eefschâ bijis? woi tu effi redsejis tohs noteesatus laundarritajus, kas tur fatw sohribu zeesch par sagschanu, laupischanu, fleptawibu un zittu tahdu besdeewibu? — Kâ grehts zilwekus faista, to tur warr redseht, un ta fakkoht ar rohkahm sakampt; bet kâ Deews grehtu faites zeetumâ spehj faraisiht, to taggad gribbu stahstih.

Kahdâ zeetumâ leels laundarritajis bij. Man dohmaht, winsch zilweku bij nokahwis, bet turrejahs patš par beswainigu ta, kâ dauds zitti tahdi grehzineeki. Winnam ta effoht notizzees, pascham nesinnohht, ta winsch fazzija, jeb firds winnu effoht dsinnusi, un to winsch ne mas par grehtu ne turreja. Kâlabb Deews manni ta raddijis, ar tahdu firdi? — winsch atbilbeja, ja kas winnu waijaja. Ar leelahm dusmahm winsch fatw sohribu zeete. Wan winsch to ne fazzija ar skaidreem wahrdeem, bet dusniba bij firdi. Pee azzim winnam to brishcham warreja nomanniht. Wisstwaitak winna dusmas eedegge prett to zeetuma-usraugu; jo schis gribbeja, lai wis noteekoht gohdigi un kâ peenahkaks, un allasch winnu zeeti peeraudisija. Kad nu schin us ne kahdu wihsj ne warreja peetikt, winnam prahtâ schahwahs, to usraugu ar nasi nodurt. Winsch few fataisija affu nasi, un to asoti turreja. Dusmas wairojahs, bet tas ihstais brihdinsch, kur tahdu darbu warreja padarriht, ne gribbeja nahkt. Netweens ne mannija, kahdu tumfibu winsch fatw firdi isperreja.

Bet Deews ne gribb grehzineeka nahwi, bet ka tas atgreeschahs un dsihwo!

Jo ap scho laiku gaddijahs, ka kahds sweschais Kungs scho zeetumu apmekleja. Us teem zeetumneefem winnam bij tahda schehliga firds, kahdu

Kristus ween warr dahwinahht. Tahdâ schehliga mihlestiba winsch kahdas jaunus testamanta grahmataš bij lihds nehmis, tahs tur isdallihht. Ne sinnadams, kâ tas Kungs Kristus fatw swehtu darbu pee tahm nabbagahm diwehselehmu strahdahs, winsch schim tahdu grahmata eedewe. Ir tam niknam un kâ liffahs jatw patwissam apzeetinam grehzineekam weena no schahm swehtahm grahmatahm rohkâ kritte. Zilweki ar winnu ne warreja runnahht par to iwella padohmu, ko winsch firdi turreja, ne weens to ne sinnaja; nu Deews patš to gribbeja darriht zaur fatw swehtu wahrdu!

Tas nelaimigais eesahze tanni bihbelc schkirt schurp un turp, bes ka winsch no fatw padohma buhtu atstahjis, bet to balsi winsch wairs ne warreja apkluffinahht, kas winnam firdi fazzija, ka winnam par katru, ir par to darbu, ko winsch bij padarrijis, wehl zittam, kâ tik ween zilweka-sohgim atbilbeschana buhs jadohd. Kad nu fatw bihbelc lassija un attal lassija, winsch usgabje Keemeru grahmataš pirmu nodalku. Ja tu to ne sinni, mihlais lassitajis, tad lassir tu to kahdureis. Swehts Pahwils schinni nodalkâ tik warreni runna no Deewa Ewangeliuma, zaur ko mehš taisnibu preefsch Deewa un grehtu peedohschanu zaur Deewa schehlastibu dabbujam. Es ne kaunohs Kristus Ewangeliuma dehl — winsch tur raksta — jo tas irr weens Deewa spehks, par pestischanu illatram, kas tizz; jo ta Deewa taisniba zaur to tohp parahdita no tizzibas us tizzibu; jo ta Deewa dusniba no debbesim tohp parahdita par wiissu besdeewibu un netaisnibu to zilweku, kas to pateesibu eefsch netaisnibas usturr! — Un nu tas swehts Apustulis wairak mahza, kâ Deews zilwekem par fewi sinu dewis, ta, ka teem natw nelahda aischilbeschana, bet ka winsch tohs us sohribu nodewis winnu grehtu dehl, lai tee jel atsihtu, ka winsch tas Kungs, tas Sohgis irr, un ka winnam warra irr par dsihwibu un nahwi.

Zahds wahrds, kas sinn jatv us daschu drohschu zilweku kã akmins krittis, kas dohmaja, ka maj ko waijagoht Deewa schelastibas. Tã arri notikke ar muhsu nabbagu brahli. Pirmureis taggad gaischums nahze winna dwehfeli — winsch atsinne, ka prett Deewu bij apgrehkojees. Kas winnu warreja eepreezinaht un glahbt? — Zahdas firds isbailes teescham ne weens ne pasihst, ka ween, kas patõ tahdas iszeetis. Ir no schi muhsu nabbaga brahla tikkai sinnu, ka winsch ne mittejahs, tahdas sawas dwehfeles-behdas pestischanu mekleht, un tapehz no wiffas firds tahlaki lassija; bet taggad nu winnam azzis atwehrahs. No ta pascha Apuscula muttes winsch dsirdeja to wahrdu no grehku peedohschanas zaur Deewa schelastibu! Woi winnam un mums wiffseem zitõ firds-meers irr, kã schis?

Kamehr tã jo deenas jo wairaf Deewu par satvu draugu atsinne, winsch arri mekleja pehz kahda zilweka drauga, un tahdu atradde tanni mahzitaja, kas ap to laifu zeetunã nahze. Winsch ne warreja apmeerinatees, kamehr mahzitajam wiffu bij isteizis, kas winnam firdi apgruhtinaja. Winsch eesahze gauschi raubah, un atklahje tam usstizigam Deewa kalpam wiffu satvu firdi, kã Deewõ winnam azzis effoht atwehriõ zaur Neemera grahmatas pirmu nodalku un Deewam deesgan ne warreja pateikt par tahm dahregahm schelastibas dahwanahm, ko winsch sawã bihbelẽ atraddis. Winsch noscheloja un apraudaja sawus pirmus grehtus, un ar ruhkteem firdeshteen isfuhdseja wiffus sawus launus darbus.

Un kad nu wehl mahzitajs par to brihnijahs, ko Deewa leela schelastiba pee schi nabbaga zilweka darrijusi, schis atweer sawus swahrkus, ar to zeetumneeki irr abgehrbti, iswelk to spohschu, assi is-trihtu nafi, un to nodohd tam dwehfeles-gannam ar tahdeem wahrdeem: Memmeet scho, luhdsami, nemmeet scho nahwes-nafi; jatv senn to wiffahm azzim esmu flehpiõ, ka pee sawa usrauga warretu atreebtees. Bet Deewõ mannu rohku irr saturrejis; winsch par manni irr apscheslojees, naw lahwiõ, ka ar scho nahwes darbu wehl sawu zittu besdeewibu wairotu; winsch manni warreja atmest no sawa waiga, kã pelnijis esmu, bet ar schelastibu

mannu apzeetinatedu firdi usluhkojis. Ak, luhdsams, luhdseet preeksch manni, lai taifni un pateefigi atgreeschohs! — Mahzitajs to nafi nehme, ko patõ Deewõ no schi zilweka rohkahm bij israhwis, un par schelastibas sihmi padarrijis.

Woi taifna bij winna atgreeschana? to skaidri no ta warram redseht, ka pehzak ne luhdse, lai winna strahpes-laitu pa-ihfina, bet daudsreis fazzija, ka wehl gruhtaku un garraku strahpi pelnijis.

Bet ko tu tad dohma, woi kristigeem laudim ne peenahkãhs, ar to darbotees, lai wiffi zeetumneeki Deewa-wahrdu atsihst un to eemihlo? Jeb woi gan irr zitõ zelsch, nabbagus pakrittuschus brahlus no grehku-kalposchanas ispestiht, un paschã zeetunã winneem ihstenu brihwibu doht? Medsi, schinni leetã zeetumneekem lihdsseht, — to patõ Deewõ gribb, lai tas noteek! Ja kristiga miehlestiba deemschehl wehl ne warr wiffõs zeetumõs eet, tomehr teem, kas no zeetumeem nahf — un tahdu kassim ilgaddõs muhsu femmitẽ irr tuhstoschi — tomehr scheem wiffseem warr pretti eet, tohs usnemt, glahbt, teem labbu padohmu doht, un palihdsseht, lai ohtrureis atkal ne eekriht tahdã paschã pohstã. — Woi tu pee ta ne warretu lihdsseht? — 8.

Sihmans Pladde.

Kam sawa putra ne gribb patikt, kad naw bihdeletu mistu pladdinas (pihtites) jeb galka eekschã, jeb kas sinn, kadehl zittabi ne? tas lai eet un leek fetvim to paschu no Sihmana Pladdes wahrriht, kas tahds pawahrs bija, kahdu ne lehti wairs ne atradbiõ; kaut gan winsch tikkai prastus ehdeenus mahzeja taifihst. Bet winsch darrija tohs gahrduõ zaur darbu un firds-meeru, tahdu firds-meeru, kahds wehl Zahnim seepneekam ne bija, kam warrbuht ikdeenas putrã sawõ galkas gabbals wirre, kas muhsu Sihmanam tikkai swehtdeenã un swehtkõs mehdsẽ buht. Zahda deetwischfiga preeka pilna dsihwe ne lehti kahdam zilwekam pee zeppeescheem, wihna un gahrdeem pihrageem bijusi, kahda Sihmanam Pladdim pee sawas wahjas barribas — un daschureis pee uhdena un saufas maifes bija. Zittahet firdigs karratwihrs Bruhschu karrapulka, bet taggad gohdigs kurpjuhpitais un — ja ne dsesmu-rakstijajs, tomehr dsedatajõ, winsch sehdeja sawã mahlu-buhdinã, no

agra rihtha lihds wehlam wakkaram kurpes lahpi-
dams, tà, ka pikkapaweddeens swilpeht swilpeja,
un turklaht ar skannu balsi dseebadams: »Gahf
manna firðs ar steigfchan' preefsch Deewa tatwu
teikfchan' tà, ka dascham labbam garram eijsht
firðs arri us Deewa teikfchanu atwehrahðs. Un
kad winsch arri pa wiffu deenu daschureis tikfai kah-
dus kapeikus bija nopelnijis, tad tomehr wakkara
skanneja winna dseesma: »Tas paldees Deewam
nodsihtwohts, pehz dorbeem kuhst swehts wakkars
dohðs, tik pat preezigi un pateizigi, it kà tee ka-
peiki buhtu appali rubuli bijuschi.

Par to kohka-kahju, ko winsch Torgawas kau-
fchanà satwas noschautas kahjas weetà bijeemaijijis,
winsch gan schelastibas-lohni dabbuja; bet ta tik ko
pectikke, winnam tohs zaurumus buhdà, biffes un
falmumaisà aissahst, un tohs wezzus saldatswahr-
kus, ar ko winsch ikfwehdeenàs un swehtkòs bas-
nizà, zeemà un laudis eet ne smahbeja, un kas gan
arri mihlam Deewam smahbejams ne bija, pee goh-
da un kahrtas isturreht. Kaut nu arri, kà skaidri
redsamð, mahfina Knappiba winnam par fainneeji
bija, tad winsch tomehr ar brahli Labdsihtwi jeb
kaiminu Gahrdehdi nebuht ne gribbeja mainitees, un
winnam arri nekahda nohte ne bija to darriht. Jo
winsch bij ar Deewu ihpaschu norunnu turrejis, pehz
ka winsch par scho, Deewð par rihðdeenu gahdaht
apnehmahs, un tahdà wihsè tad nu winneem ab-
beem jau ne kad itt nefas ne truhke: Sihmanam sa-
was putas ar kummosi gallas swehtdeenà, Dee-
wam labbas pateizibas ar preezigu flawes-dseef-
mu. Tad nu bads un behdas Sihmana buhdà
jau ruhmes ne atradde; turprettim winsch bija
ihstems nammatehws no preeziga prahta un droh-
schas firðs; un kad winsch mannija, ka kahds
nolaides gahje, tadeht, ka tam ta kurpe spee-
de, tad tam ussauze: »Es gan esmu kurpjulah-
pitajs, bet tawu kurpi warr tik ween tas wez-
meisters debbesis salahpiht, tam pawehlees ta-
wàs mohkàs, un kas tew firði krent.»

Un kad nu tam, kam Deewð par draugu
irr, wiffa dabba smaida, tad ne bij ne weens zil-
weks no leelaka lihds masakam zeemà, kas wez-
zo Sihmani ne buhtu mihlu turrejis. Kurp
ween no-eedams, winsch eenahze ar preezigu wai-

gu un jaukeem wahrdeem un wezs un jauns no
winna gandrihs tik pat daudf mahzijahs, kà no
pascha mahzitaja un fohlmeistera, tadeht, ka
winsch sawu runnu arween derrigi sinna ja islikt.
Un kad Sihmans mahjàs pahrgahjis, us sawu
krehflu ussehdees un tik ko rohkas pee darba
peelizzis, tad jau atkal no winna muttes at-
skanneja kahda jauka dseesma, kà: »No man
ta pasaul' dohs?» kas zaur lohgu un wisseem
winna buhdinas ne-aissahsteem zaurumeem mih-
ligi ar wisseem wehjeem gaisà pazehlahs.

Kad nu wezzais mahzitajs, kas wezzuma un
wahjibas deht retti ko plazzi gahje, us muhschi-
bu bij aissheidsees, tad atwehrahs us weenreis
Sihmana durwis un ar mihligu labddeenu nah-
ze pee winnu eefschà — jaunais mahzitajs. Tas
jau bija katrn reis pa zeemu staigadams, rihðs
jeb wakkardðs daschu jauku dseesmu no schihs
mahlu buhdas dsirdejis atskannam un pee sewim
dohmajis: »Kas gan tur eefschà warr dsihwoht,
kas labbaki dseedahðt proht, ne kà mans ehrgel-
neeks? Tapaluhko, woi tas naw tas wezzais
saldats, no ka mannim jau stahstihðs irr!» Un
tà winsch gahje eefschà, kad Sihmans patlab-
ban kahdas dseesmas beidsamus wahrðus dsee-
daja, kas tà skanneja:

»Kungs, ihpaschi pee galla
Tawð preeks irr manna dalka;
Pehz tawo praht' lai daru,
Ka swehti nomirt warru.«

Labdeen! Deewð palihds, meister Sihman!
Waijag' arri tewi weenreis apmekleht. Kà tad
eet? — Paldees, zeenigs mahzitajs! Keels gohds
mannim nabbaga schelmim! — Ak, kà tu mah-
ki jauki dseedahðt! Un tu teescham arri to tizzi,
kas tawàs dseesmàs stahw? — To jau dohmaju,
mihlais mahzitajs; schahda tizziba irr tebe man-
na baggatiba, ar ko es lihds schim itt labbi
pahrtizzis. — Ja! to pee tewis pascha gan warr
nomanniht, bet pee tawàs istabas — »Ne,«
gribbat juhs sazzihðt; teesa gan, ka irr turklaht
labbi tuffcha palikkusi, tapat, kà manna kabba-
ta, bet par to irr manna firðs pilna un tas dee-
nischfigs ehdeena-pohds arri naw pawiffam ulsch,
un tà es ne mainitohs ar to baggatako fainnee-

ku. — Tas irr itt labbi, mihlais wezziht; bet gan leelas ruhpes un puhlinch irr, if deenas behdahm pretti turretees? — Ehe, kas tur ko turretees! Gsmu gan wezs saldats un mannim irr, kà juhs paschi redsat, weena patte kahja; bet par to buhtu jabrihnojahs, ka behdas no mannim negribbetu behgt! Tahm irr tohti bail no mannas kuryju-sifsnas, un fur tad wehl tee labbi kaimini, ko paligà warretu nemt, kad ween gribbedams. — Nu tas irr teizami! Redsam, ka tu effi karrà bijis un ne no weena eenaidneeka nebihstees, ka warrebuht tikween no ta, kas, kad winsch isdsihts tohp, ar septineem jo nifnakeem atpakkat nahk. — Jau saprohtu, ko juhs zeenigs mahzitajs ar scheem wahrdeem dohmajeet. Tas manni gan jaunàs deenàs deesgan fahrdinaja, bet es tam pehz tà us kaschoku dewu, ka winnam wiffa luste pahreet ar mannim dauds ko kibbeletees! Winnam gan ne patihk mannas dseefmas; jo kad winsch mannim arri daschureif no tahleenes gribb peekluht, tad winnu tuhdat aisbaida tahdas dseefmas: „Deews swehtais gars nahz paligà ic.,“ pee mannim nahzeet! Kristus sauz ic., un daschas zittas dseefmas, ko juhs, mihlais mahzitajs, itt labbi pasihseet. — Tas teefa, tu labbi saprohti, meister Sihman! Un dascham, kas sewi jau par swehtu turr, neko ne stahdetu, kad winsch pee tewim nahktu sawu tizzibu pahrraudsicht. Pateesi tad jau warr preezigs buht, kad Deews par draugu un Kristus par paligu irr, un lehti pazeestees, kad preeku deenu naw. — Al, mihlais zeenigs mahzitajs, preeka mannim tapat ne truhkt, kà dascham labbam, un ne weena deenina ne aiseet, fur es pee mannas meerigas firds arri sawas lustes un preekus ne bauditu, sinnam, ne trohgà pee stabbulehm un wijolehm un pilnahm glahsehun — bet pee saweem labbeem kaimineem, teem no kurreem ko stahstidams, jeb pee winnu behrneem, kad es teem sawas dseefmas preekschà dseedu un winni mannim pakkat wilkt puhlejahs; jeb kad manni lambara-musikanti ko usswilpe, kas mannim neko ne makfa, ka tikfai kahdas

maifes-druppatschinas jeb kartupela gabbalinu, ko es teem if deenas lohga preekschà iskaisu. Tà esmu arween preezigs, un mannim irr pehz ta laika, kad manni wezzakt nomirre, un tas jau irr labbi senn, tikfai diwi behdigas deenas bijuschas; weenreis, kad eenaidneeka lohde mannim to labbako karrabeedri blakkam pee semmes steepe, un ohtrureif, kad lasaretes datters, mannu eewainotu kahju apraudsidams, teize: ka es nu wairs ne warreschoht tablak deenestà palikt. (Turplittkam beigmus.)

Tew buhs to swehtu deenu swehtiht.

Veeldeenas swehtkòs kesteris us basnizu eedams fateek melderi, kas us sudmallahm dohdahs un stubbina, lai labbat greechotees atpakkat un nahkoht lihds Deewa wahrduus klausicht, bet melderis atbild: man pasaules mallama un tik smuks wehisch, tur newarru wifs kawetees! Kesteris gan dohd apdohmaht, woi gan labbi buhschoht, ja jau pats trescho bausli ne gribboht turreht, tahdà angstà swehtà deenà wisseem basnizas laudim apgrehzi bu doht; bet melderis tikfai isleedidamees ween aiseet prohjam un atlaisch wehjasudmallu spahrnus wakkam! Pehz ihfu brihtinu ir mahzitajs pee brauz pee basnizas un kad kesteris isnahk prettin, ko abbi eeranga? Smukkais wehisch gan bija smuks palizzis, bet itt ahtri bija wehsulis pahrestaigajis teescham pahrsudmallahm un tahm diwus spahrnus nolausis kà skallinus. Nu gan schee salausi spahrni gulleja semmè kà brihnum leelas rakstu sihmes, kas sudmallakeeem atgahdinaja to bausli: tew buhs to swehtu deenu swehtiht; bet kà jau Wohsus laikà tee afmina galdi, fur Deews sawus bauflus bija eespeedis, farschlibde Israela behrnu zeetsirdibas dehl, tà arri schi pamahzischana drihs tappa aismiestia; jo kad pahris gaddu bij aisgahjuschi un kad tik wehisch un mallama ne truhkt, sudmallu spahrni atkal greechahs, lai leelee, jo leelee swehtkee, lai pats spreddiku laiks buhtu.

A. R.

Brihw drilkeht.

No Juhmallas-gubernements angstas waldischanas puffed: Collegienrath d. Braunschweig, Zensor. 1774
Drilkehts pee S. G. Hoffmann un A. Johannsohn. No. 46.